

У рытмах Рамэн

Цяпер у горадзе пражывае больш за трыста чалавек цыганскай нацыянальнасці. Сярод іх можна вылучыць сям'ю Базылевічаў. Некалі іх дзед быў цыганскім баронам. Яго лічылі мудрым і справядлівым, а сям'я карысталася заслужаным аўтарытэтам. Паважалі ў Гарадку і сыноў дзеда. А цяпер эстафету падхапілі ўнукі. Сярод іх — Руслан БАЗЫЛЕВІЧ, кіраўнік аматарскага аб'яднання «Рытмы Рамэн», якое ўжо другі год існуе пры мясцовым Доме культуры.

Усе браты і сёстры Руслана атрымалі адукацыю, працуюць у розных галінах народнай гаспадаркі. Сам жа Руслан Мікалаевіч, паводле слоў дырэктара Дома культуры Міхаіла ШЫКУНЦА, музыкант-самавучка рэдкага таленту. Можна іграць практычна на любым інструменце, валодае цудоўным сыхам і пачуццём рытму.

А гісторыя стварэння гэтага ансамбля асабліва. Да яе мае дачыненне нават... раённая пракуратура. Некалькі гадоў таму ў Давыд-Гарадку пачасці-

За адрэзак часу, большы за паўстагоддзя, яны трывала аселі ў Давыд-Гарадку, абзавяліся жыллём і амаль што забыліся пра качавое жыццё сваіх продкаў

ліся выпадкі правапарушэнняў з удзелам прадстаўнікоў цыганскай дыяспары. З гэтай нагоды тут праходзілі розныя нарады, выязныя пасяджэнні. Пракуратура парэкамендавала больш прыцягваць цыганскае насельніцтва, асабліва моладзь, да грамадскага жыцця. Вось дырэктар ДК і вырашыў паспрабаваць стварыць цыганскі калектыў мастацкай самадзейнасці. Тым больш што Руслана даўно і добра ведаў, чуў, як выдатна спяваюць яго сваякі і супляменнікі. Што называецца, кінулі кліч, на які адгукнулася 12 дзяцей і падлеткаў ва ўзросце ад сямі да 16 гадоў. Нават некалькі так званых «цяжкіх» падлеткаў удалося прыцягнуць да заняткаў самадзейнасцю. Праўда, яны не адрозніваюцца дысцыплінай у наведванні рэпетыцый, але вальныя здольнасці, несумненна, маюць.

Цікавінкай ансамбля вырашылі зрабіць цыганскую культуру — тое, што не вельмі добра вывучана і апісана. Зварнуліся да фальклору, запісалі песні-ўспаміны бабуль. Знайшлося шмат цікавага. Напрыклад «Ско-

кі на круг». На любым вяселлі, хрысцінах, нават на вяселлі ў цыганскай кампаніі да гэтага часу ёсць своеасаблівае спаборніцтва па танцах паміж хлопцамі і дзяўчатамі, мужчынамі і жанчынамі: хто каго пераскача. Гэта свайго роду абрадавы танец. Яго і паказалі «Рытмы Рамэн» на абласным конкурсе-аглядзе, які праходзіў у Маларыце. Відавочна, журы нумар спадабаўся, калі аб'яднанне запрасілі на свята ў Гродна.

— Уключэнне ў спіс выступоўцаў на Рэспубліканскім фестывалі нацыянальных культур стала падзеяй для нашага зусім маладога калектыву, — сказаў Руслан Базылевіч. — І вядома, гэта стане вялікім стымулам для дзяцей, каб удасканальваць песеннае і танцавальнае майстэрства. Усе рыхтуюцца, усе хваляюцца, але спадзяюцца паказаць сваё мастацтва на ўзроўні.

Як заўважыў Руслан Мікалаевіч, нават выступленне на абласным аглядзе было само па сабе высокай адзнакай пачаткоўцам. Асабліва не спадзяваліся, што іх аб'яваць дастойнымі ўдзелу ў гродзенскім фэсце. А калі гэта

здарылася, найперш вырашылі справіць добрыя касцюмы. Кіраўнік ансамбля, дырэктар ДК спачатку папрасілі бабуль дастаць свае строі з куфэркаў, затым заселі ў інтэрнэце ў пошуках ідэй і, нарэшце, выдалі эскізы касцюмаў для «рытмаўцаў». Заказ узялася пашыць Пінская фабрыка мастацкіх вырабаў. Грошы выдзеліў Столінскі аддзел культуры. І за тры дні да фестывалю артыстам удалося прымераць новае канцэртнае адзенне.

Рэпетыцыі праходзяць кожны дзень. У ансамблі выступае малодшая дачка Руслана Мікалаевіча, а таксама дзеці блізкіх і далёкіх сваякоў. За юных артыстаў у Давыд-Гарадку будзе перажываць шматлікая радня, суседзі, знаёмыя. Гэта ж першыя іх сапраўдныя гастролі.

Хоць досвед выступлення на сцэне перад вялікай колькасцю глядачоў «Рытмы» маюць. У Міжнародны дзень цыганоў 8 красавіка ў Давыд-Гарадку прайшоў вялікі канцэрт. Было шмат гасцей. «Рытмы Рамэн» публіка ўспрыняла з вялікай цеплынёй.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Столінскі раён.

Сярод любімых святаў, да якіх цыганы рыхтуюцца загодзя і старанна, — Вялікдзень і Каляды. Звычайна малодшыя прыходзяць у госці да старэйшых, збіраюцца ўсёй вялікай сям'ёй. Абавязкова адзначаецца Радаўніца. 3 грамадзянскіх святаў адзначаюцца Новы год, 8 Сакавіка і асабліва Дзень Перамогі, бо ў час вайны цыганскі народ вельмі пацярпеў ад генацыду.

Раней цыганскія дзяўчаты выходзілі замуж у 14, і ў 12 гадоў, цяпер у асноўным у 17-18, хаця бываюць і выключэнні. У ранейшыя часы не прынята было пытацца ў дзяцей на конт шлюбу. Прыходзіў час, бацькі выбіралі сыну нявесту, дамаўляліся з яе бацькамі і ладзілі вяселле. У апошнія дзесяцігоддзі сітуацыя крыху змянілася.

Паводле слоў цыганоў, сёння ў Беларусі толькі каля 40% шлюбаў адбываюцца па рашэнні бацькоў, без уліку меркавання дзяцей.

Але згода бацькоў пры ўступленні ў шлюб абавязковая.

Пры выбары нявесты ці жаніха вялікую ролю адыгрывае рэпутацыя сям'і ў грамадстве, прычым у першую чаргу ўлічваецца маральны бок і толькі потым — дабрабыт.

СВЕТ ЧЫСЦІНІ І ДАБРЫНІ...

БЕЛАРУСКАЯ ПРЫРОДА ВАЧЫМА АРХІТЭКТАРА-АРМЯНІНА

Калі ўзнёслымі пачуццямі пра сваю Радзіму дзеляцца мастакі, літаратары, музыканты, гэта заўсёды выклікае захапленне, пачуццё гонару. Калі шчырае прызнанне пра тваю радзіму ідзе з душы чалавека іншай нацыянальнасці і іншай прафесіі — гэта ўражае і прымушае больш задумвацца, хвалявацца, радавацца. Радавацца новым адкрыццям, задумвацца над вечнымі ісцінамі, хвалявацца і перажываць разам з аўтарам.

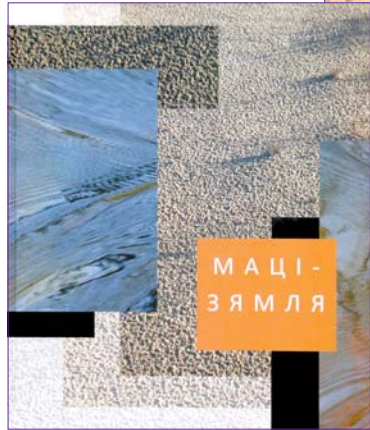
Прырода ў альбоме Армэна САРДАРАВА — пшчотная і трапяткая.

Армэн Сардараў, доктар архітэктуры, дэкан архітэктурнага факультэта Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта, аўтар вядомых у нашай краіне архітэктурных праектаў і забудовы, нарадзіўся ў Арменіі, але свой чарговы фотаальбом ён прысвяціў менавіта Беларусі і назваў выданне нібы яе самы адданы сын — «Маці-зямля». Многіх, хто ўжо паспеў пагартыць гэтае выданне, уразілі і ўсхвалявалі мастацкія фотатворы і прыгожыя вершаваныя прызнанні паэта Навума Гальпяровіча.

Гэты фотаальбом зусім нядаўна пабачыў свет у сталічным выдавецтве «Пачатковая школа». У ім змешчаны некалькі дзясяткаў каларовых фотаздымкаў, якія адлюстроўваюць патаемныя куткі нашай матушчы-зямлі ў розныя поры года, дзіўныя формы і станы глебы, вады, камянёў, раслін, снегу, сонечнага святла. Дастаткова перагарнуць некалькі старонак, каб адчуць сапраўднае сынава захапленне велічнай і ў той жа час надзвычай простаай прыродай Беларусі. Таксама адчуць і трывогу аўтара за сённяшні стан экалогіі. Гэта ўжо трэці фотаальбом Сардарава, на які фотамастака натхніла мена-

віта прыгажосць яго другой радзімы — Беларусі.

...Жоўтая лотаць на фоне халоднай вады свінцовага колеру. Усходні матыў у архітэктуры азёрнага чарота-

Вкладка фотаальбома.

вага адлюстравання, белае кола апошняга дзьмухаўца вясны, зорка лясной кветкі сярод густой зеляніны... Здаецца, звычайныя фрагменты прыроды, зразумелыя кожнаму. Яны ўзялі ў палон фотамастака, захапілі сваёй кампазіцыяй, колерамі, святлом, прымусілі максімальна наблізіцца да зямлі. Адметнасць фотаальбома якраз у тым, што, разглядаючы іх, глядач нібыта аддае свой паклон матушчы-зямлі.

Паэт Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ і архітэктар Армэн САРДАРАЎ з новым выданнем.

І яшчэ ў тым, што на-тхнёныя радкі паэта Навума Гальпяровіча сталі лагічным працягам гэтых няспешных фотааповедаў. А магчыма, і іх пачаткам.

Навум Гальпяровіч назваў Сардарава «самым беларускім армянінам». І не толькі за гэты пранікнёны любоўю да нашай зямлі фотаальбом. А таксама за шматгадовую працу ў галіне архітэктуры, за плённую дзейнасць у таварыстве беларуска-армянскага сяброўства. І за беларускую мову, якой Сардараў выключна валодае і паказвае прыклад усім нам, як трэба

годна ставіцца да культуры краіны, у якой жывеш. Гэтае стаўленне, па прызнанні паэта, падштурхнула да супрацоўніцтва над альбамам «Маці-зямля». І напісалася:

«...І ціха зазвініць струна — Ты толькі пальцамі крані — І светла адгукнецца ў нас Свет чысціні і дабрыві».

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.

У нашай краіне выходзяць газеты на ўкраінскай, польскай, літоўскай мовах. Аб'яднанні грамадзян яўрэйскай, нямецкай, татарскай, цыганскай нацыянальнасцяў выдаюць бюлетэні, газеты і часопісы на беларускай і рускай мовах.

Кіраўніцтва нашай краіны надае шмат увагі пытанням развіцця ўсіх нацыянальна-культурных супольнасцяў, разумеючы, што ад канструктыўных узаемаадносін у гэтай сферы ў вялікай ступені залежыць стабільнасць і міжэтнічны мір у сучасным беларускім грамадстве.

Такое становішча тлумачыцца менталітэтам беларускага народа, тысячагадовай гісторыяй мірнага міжэтнічнага ўзаемадзеяння, цеснымі сувязямі паміж этнічнымі групамі, якія жывуць у Рэспубліцы Беларусь, і паслядоўнай палітыкай, якую праводзіць беларуская дзяржава.